

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΡΟΥΠΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Επιστημονικός Συνεργάτης Πανεπιστημίου Πατρών

– Υπάλληλος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

- Η διαμάχη μεταξύ κεφαλαιοποιητικού και διανεμητικού
- Χρονολογείται αρκετές δεκαετίες
- Ένα συνταξιοδοτικό σύστημα δεν μπορεί να στηριχθεί
- Αποκλειστικά και μόνο σε ένα εκ των δύο συστημάτων (Ελλάδα)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟ (καθ. εισφ.):

ΠΑΡΟΧΕΣ = ΕΙΣΦΟΡΕΣ + ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ

- Ιδιωτική Ασφάλιση
- Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης (7)
N. 3029/2002
- ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ : ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗ

ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟ (καθ. παρ.) :
ΠΑΡΟΧΕΣ = ΕΙΣΦΟΡΕΣ / D*

- **Ελληνικό Ασφαλιστικό Σύστημα
(στο σύνολό του)**
- **ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ : ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ
ΤΟΥ**

*** Dependency Ratio = Συνταξιούχοι / Εργατικό Δυναμικό**

ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟ – ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

- Η λογική τους δεν περιλαμβάνει κεφαλαιακές αξίες.....
- Δεν στηρίζεται στην κεφαλαιακή αποθεματοποίηση (όλα τα προγράμματα όμως)
- Υπόκεινται σε πλήθος κινδύνων.....
- Οι εκροές τους αυξάνονται διαχρονικά
- Διατήρηση της αγοραστικής ικανότητας (κατ. κεφ.)
- Οικονομική ισορροπία

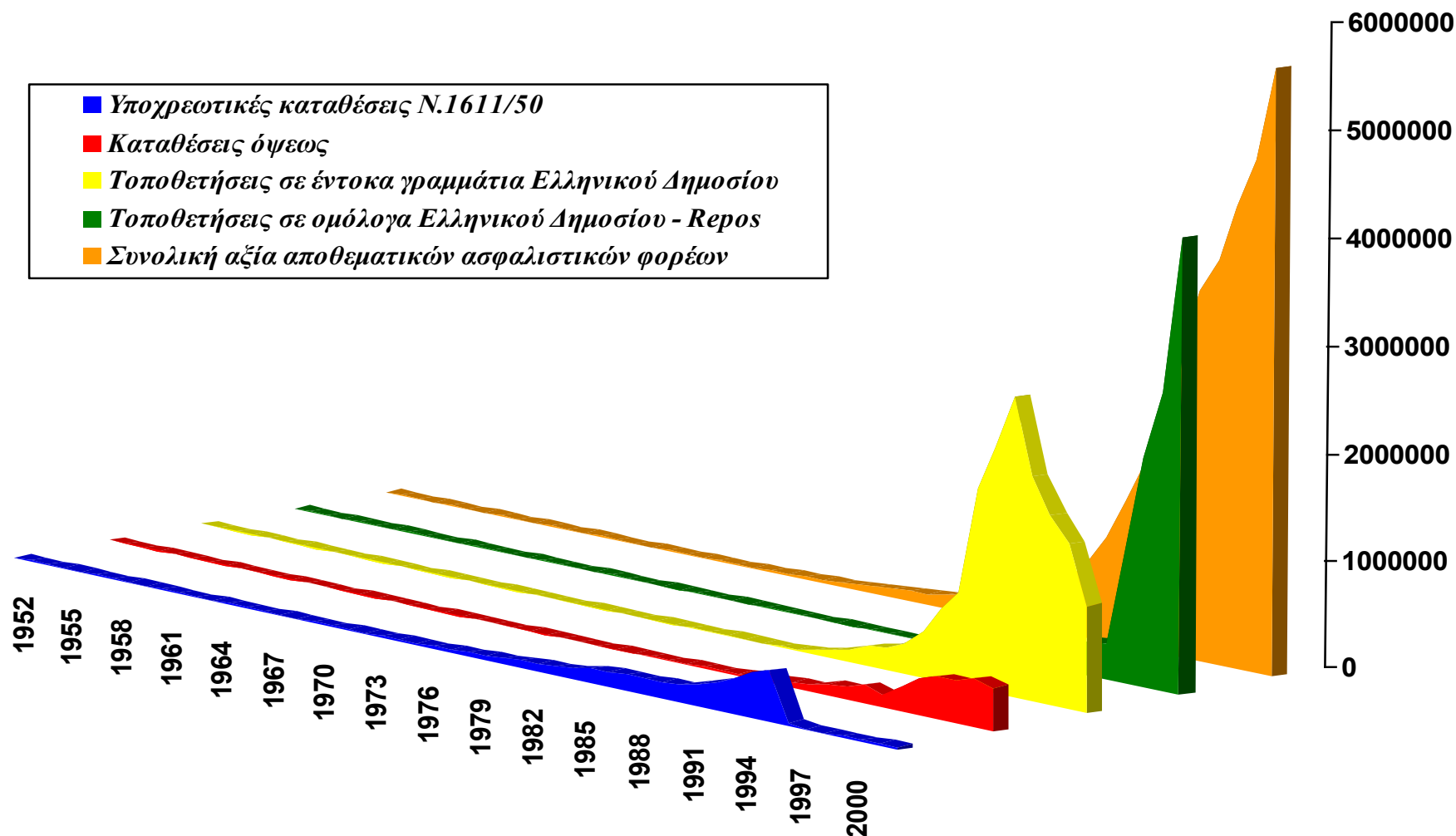
ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟ – ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- Ρόλος κοινωνικού καταμεριστή κινδύνων
- Ακεραιότητα – κεφαλαιακή διάρθρωση
- Απορρόφηση αρνητικών πραγματοποιήσεων

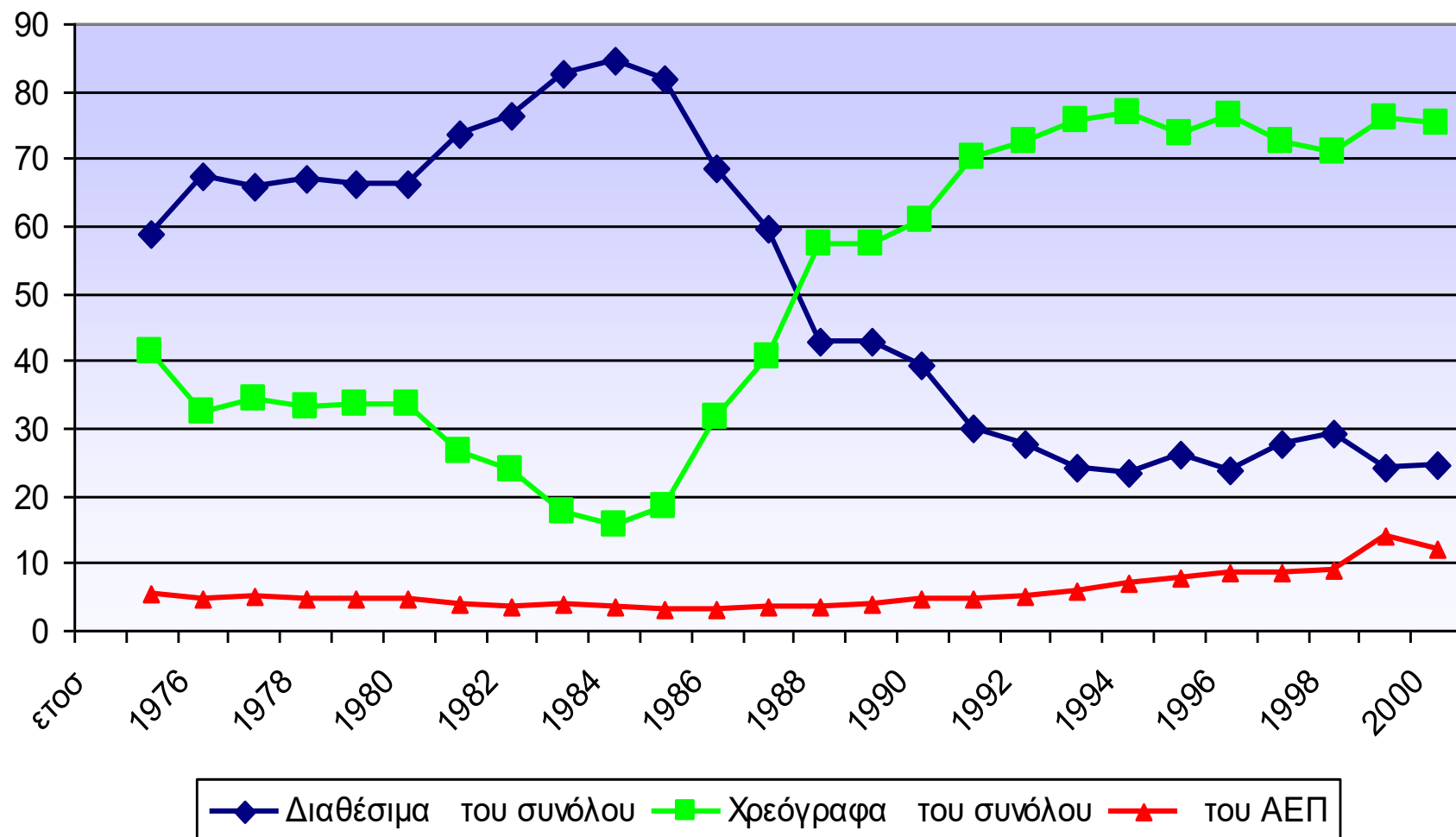
- Α Ε Π 2009 : 240 δις €
- Δημόσιο χρέος : 300 δις €
- Ανάγκη Δανεισμού 2010 : 54 δις €
- Κινητή Περιουσία : 29,8 δις €
- Ακίνητη Περιουσία : 1,5 δις €
- Έσοδα Κοινωνικής Ασφάλισης 2008 : 49,3 δις €
- Κρατική Επιχορήγηση 2008 : 8 δις €

Τοποθετήσεις αποθεματικών Ασφαλιστικών Οργανισμών 1950 -2000 στην Τ.τ.Ε

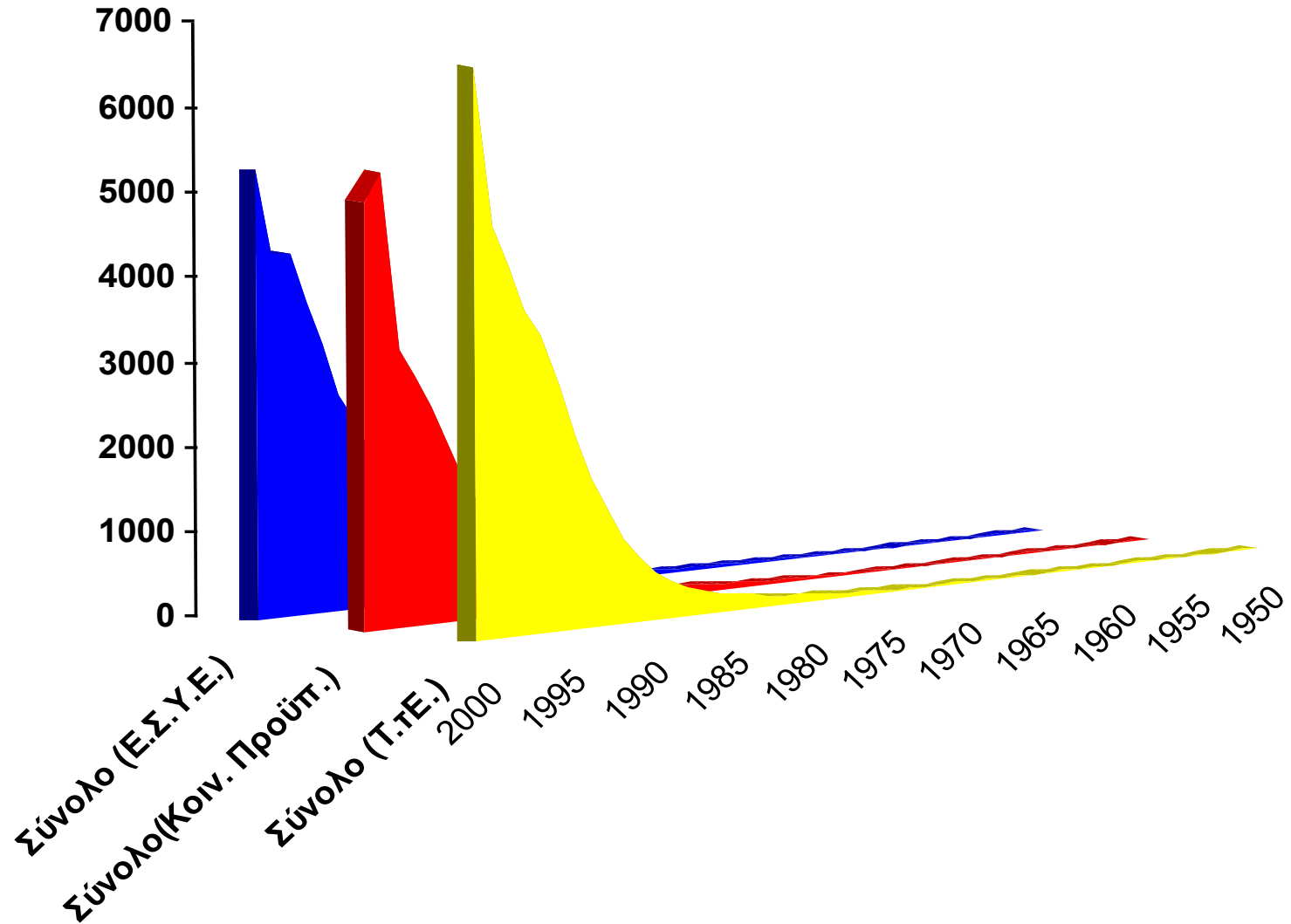
(εκατ. δρχ.)

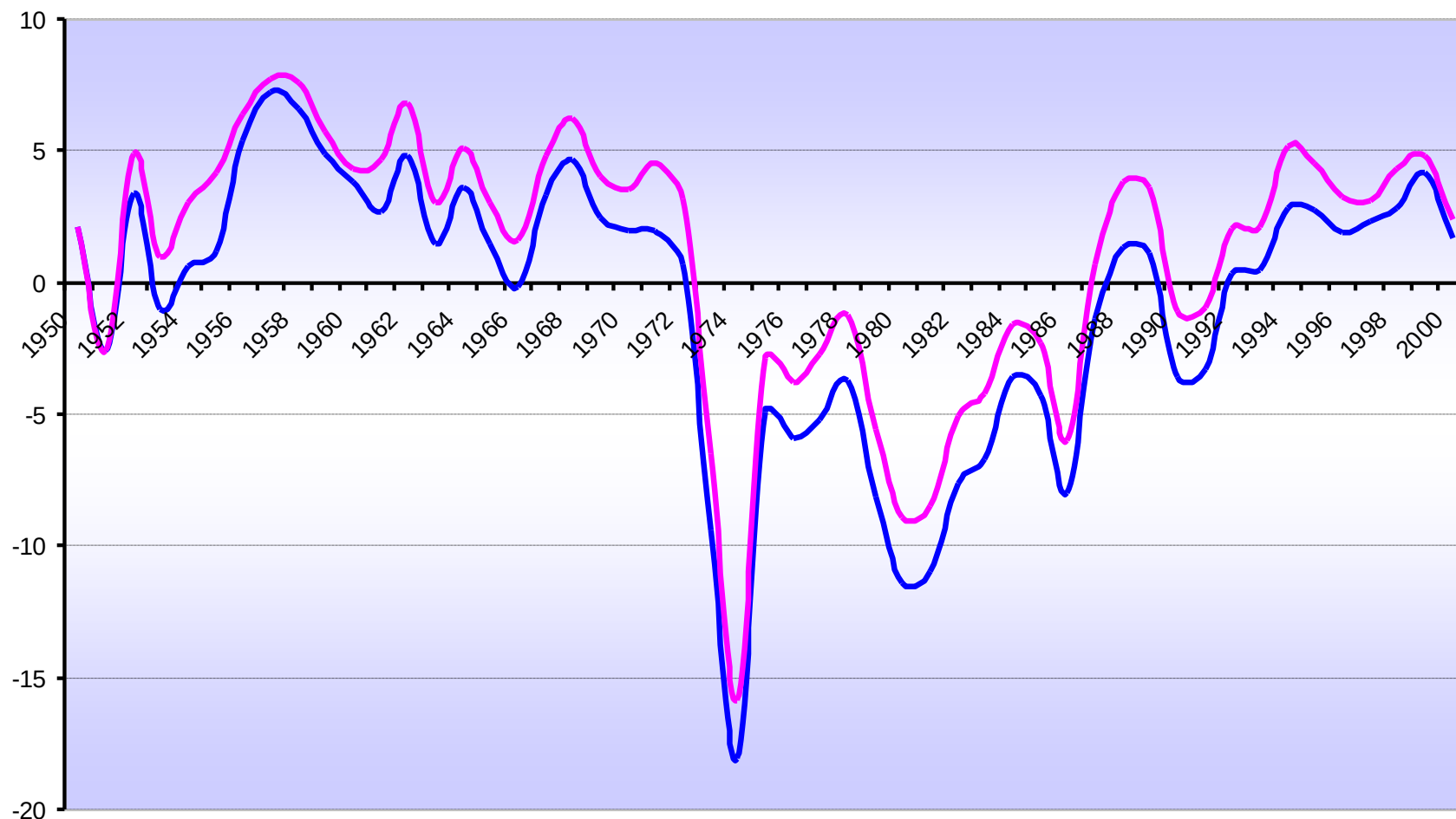
Αποθεματικά και αποδόσεις Ασφαλιστικών Ταμείων 1975 - 2000

Απεικόνιση στοιχείων τοποθετήσεων αποθεματικών από ΕΣΥΕ, Τ.τΕ., Κοιν. Προϋπ. (υπόλοιπα τέλους έτους σε δισ. δρχ.)

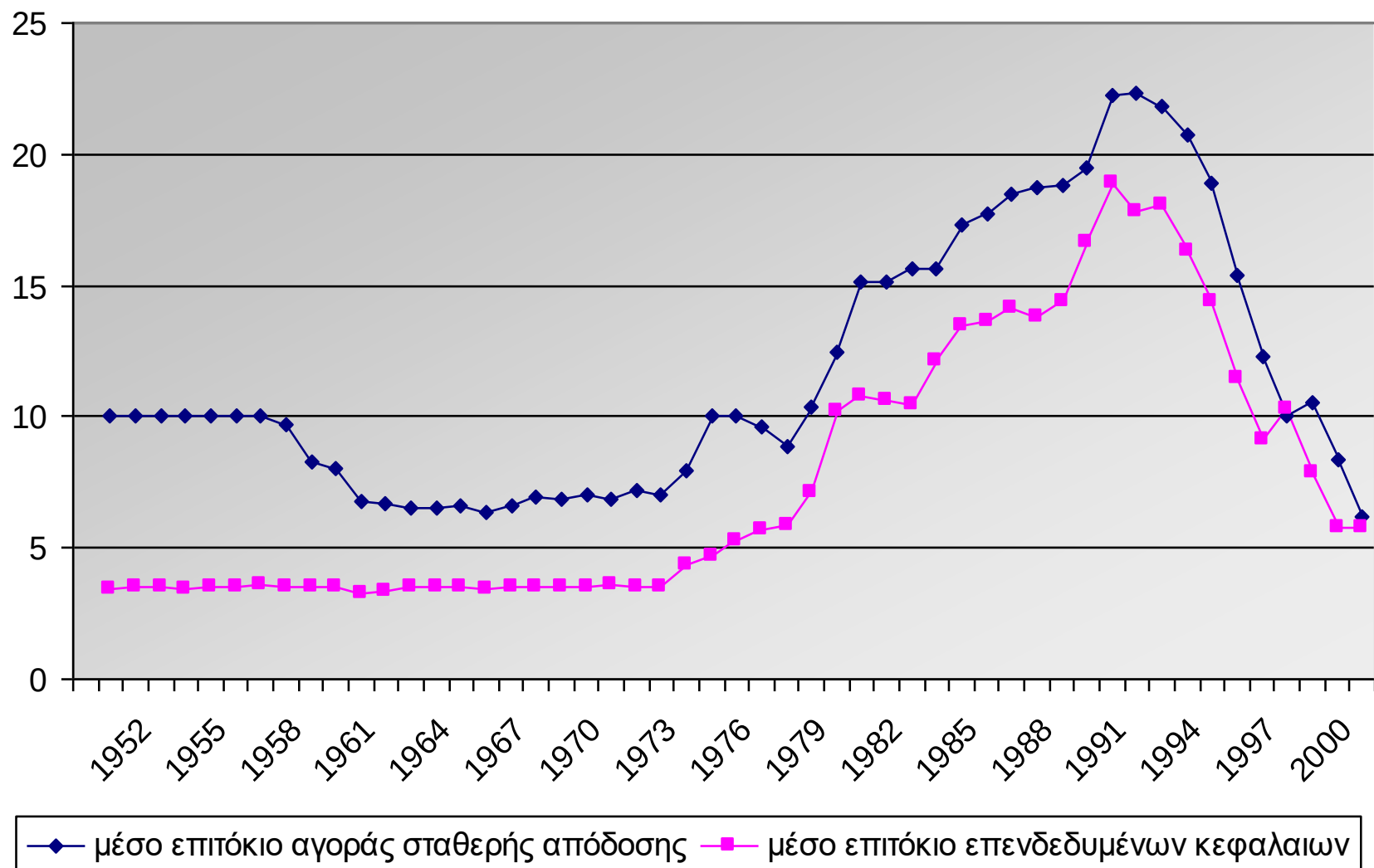

Πραγματικά επιτόκια καταθέσεων 1950 - 2000

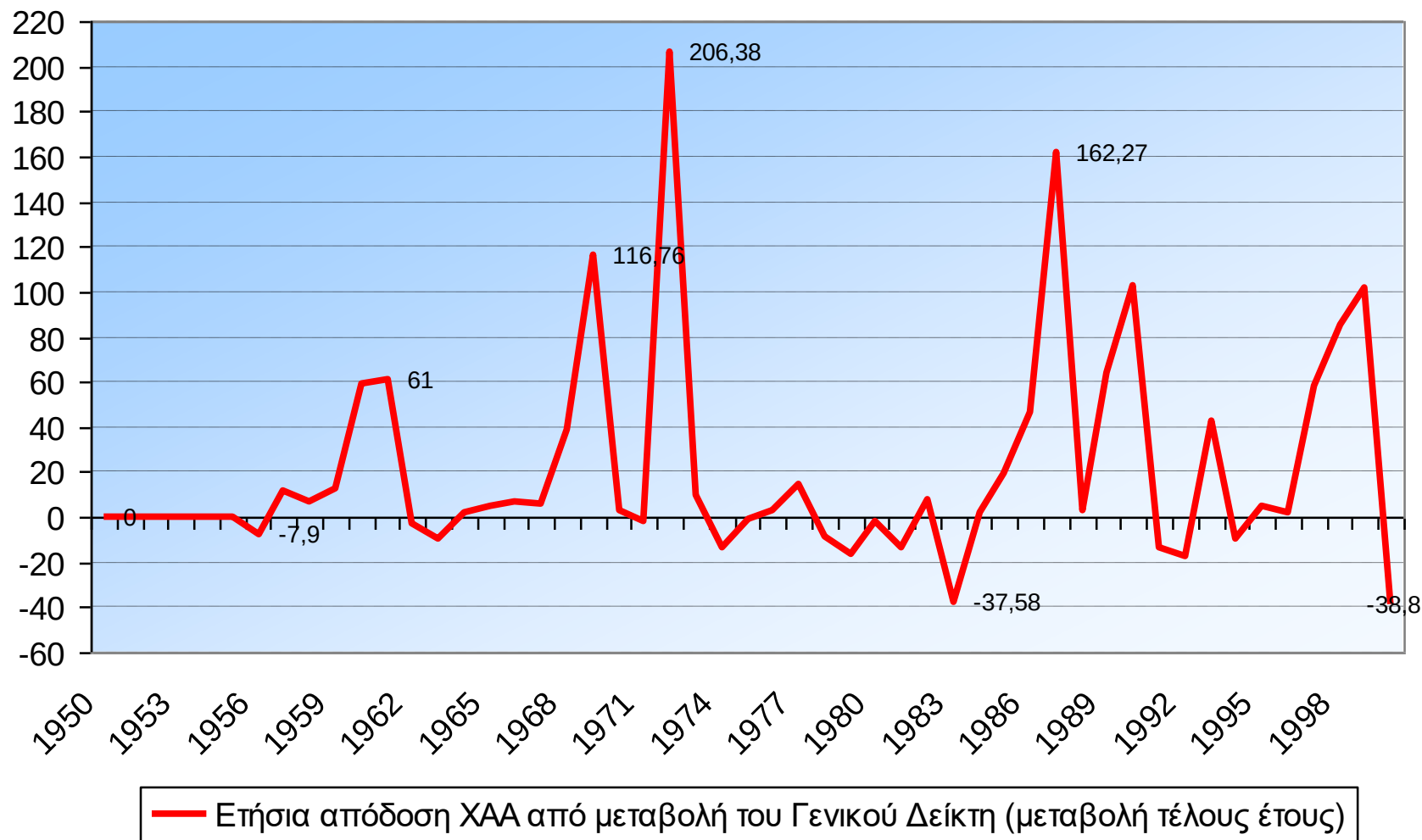

— Πραγματικό επιτόκιο καταθέσεων ταμειυτηρίου στις εμπορικές τράπεζες
— Πραγματικό επιτόκιο προθεσμιακών καταθέσεων (12 μηνών)

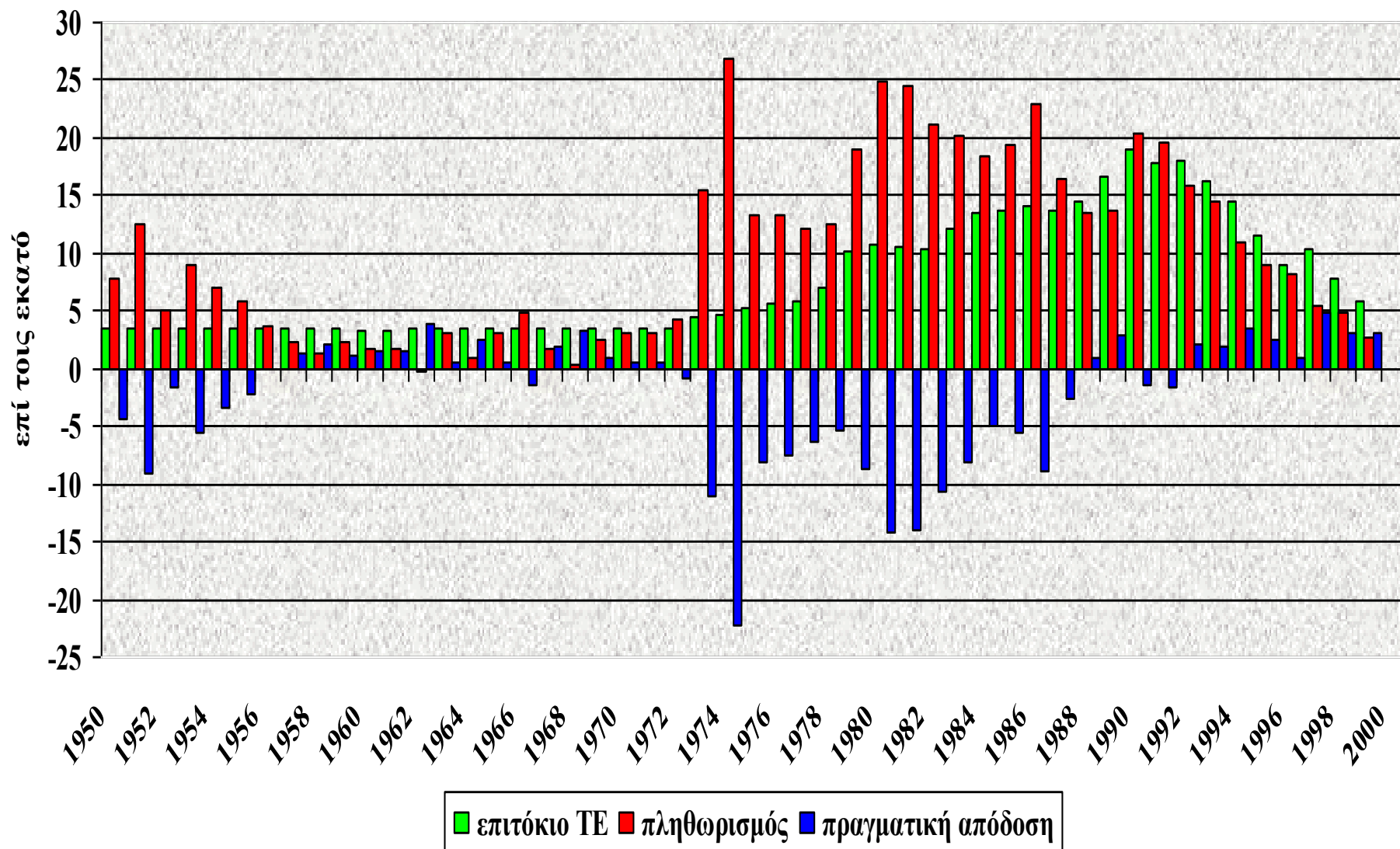
Επιτόκια επενδεδυμένων κεφαλαίων στην Τ.τ.Ε. και επιτοκίων της αγοράς

Ετήσια απόδοση ΧΑΑ από μεταβολή του Γενικού Δείκτη (μεταβολή τέλους έτους)

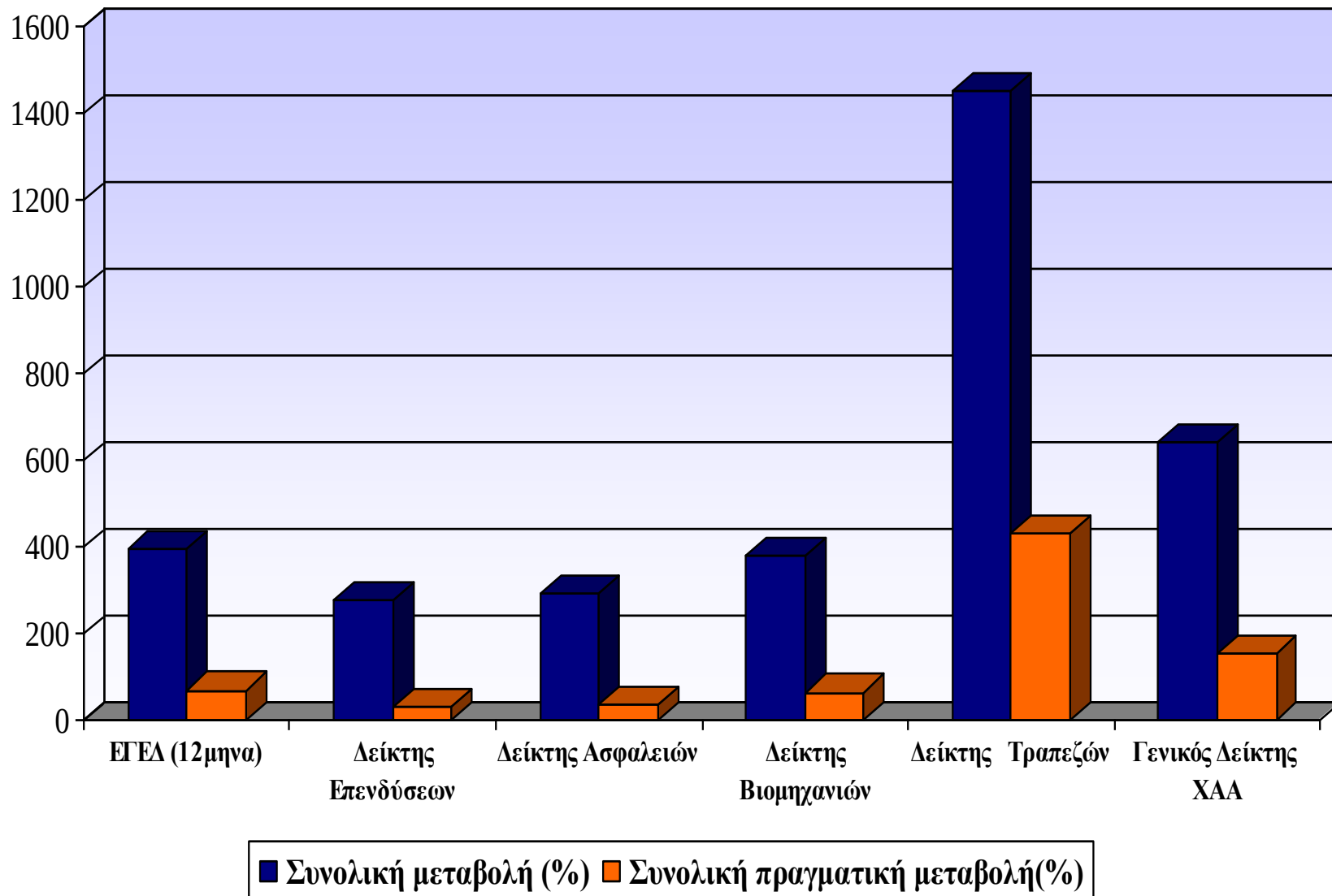
ΜΕΣΗ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ 1950-2000

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ Χ.Α.Α ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΕΙΚΤΩΝ (1989-2000)

Δείκτες Περιόδου 1989-2000	Συνολική μεταβολή (%)	<u>Συνολική πραγματική</u> μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης ΧΑΑ	639,74	153,48
Δείκτης Τραπεζών	1.452,16	431,87
Δείκτης Βιομηχανιών	378,60	63,99
Δείκτης Ασφαλειών	291,24	34,06
Δείκτης Επενδύσεων	277,46	29,34
ΕΓΕΔ (12μηνα)	393,89	69,23
Πληθωρισμός	191,83	

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ Χ.Α.Α. ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΕΙΚΤΩΝ (1989-2000)

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 1989-2000

Σενάρια	Επένδυση στον δείκτη ΧΑΑ (%)	Επένδυση σε έντοκα γραμμάτια (12μηνα)(%)	Πραγματική απόδοση χαρτοφυλακίου 1989-2000 (%)
1	25	75	90,29
2	75	25	132,41
3	50	50	111,35
4	10	90	77,64
5	90	10	145,05

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 1989-2000

ΣΕΝΑΡΙΑ	Επένδυση στον δείκτη Τραπεζών (%)	Επένδυση σε έντοκα γραμμάτια (12μηνα)(%)	Πραγματική απόδοση χαρτοφυλακίου 1989-2000 (%)
6	25	75	159,98
7	75	25	341,2
8	50	50	250,54
9	10	90	105,48
10	90	10	395,6

1. ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΠΛΗΡΩΣΑΝ

ΚΛΑΔΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΕΤΟΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΣ	ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1955	1,75	5,75	7,50
1960	2,25	5,75	8,00
1964	2,25	5,75	8,00
1967	2,75	6,25	9,00
1970	4,25	8,50	12,75
1976	4,75	9,50	14,25
1990	5,25	10,50	15,75
1991	5,75	11,50	17,25
1993	6,67	13,33	20,00

1. ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΠΛΗΡΩΣΑΝ

ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

ΕΤΟΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΣ	ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1955	3,25	6,25	9,50
1960	3,25	6,25	9,50
1964	3,25	6,25	9,50
1967	3,25	6,25	9,50
1970	2,25	4,50	6,75
1976	2,25	4,50	6,75
1990	2,25	4,50	6,75
1991	2,25	4,50	6,75
1993	2,55	5,10	7,65

2. ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΛΗΡΩΣΑΝ

- **Εισφοροδιαφυγή – παραοικονομία**
 - ➔ Εισφορές εργαζομένων
 - ➔ Ρυθμίσεις - ανισότητα
- **Στοιχεία ICAP**
- **Στοιχεία ανταποδοτικότητας συστήματος**
- **Θετικά στοιχεία;**

3. ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΛΑΒΑΝ

- Υψηλές παροχές (σύνταξη – υγεία)
- Ποσοστό αναπλήρωσης
- Κράτος Πρόνοιας

4. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

- *Ακίνητη περιουσία*

-
- **Αποθεματικά ως λύση διανεμητικού;**
 - **Ελλείμματα και πλεονάσματα δεν είναι μεταφερόμενα**
 - **ΤΣΜΕΔΕ, ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ, ΤΣΑΥ**
 - Κοινωνικοί πόροι
 - Καθεστώς συνταξιοδότησης
 - Ν1902/90, Ν2084/92

Τι έγινε

ΑΕΔΑΚ Ι.Κ.Α

ΟΤΕ

Σταθερός Μακροχρόνιος Διαχειριστής

(Α Κ Α Γ Ε , Τ Ε Α Μ ;)

ΑΝΑΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟ – ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΤΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

- **Αρνητικές πραγματοποιήσεις, όχι δομική κρίση**
- **Σύστημα σοβαρών ανισοτήτων**
- **Έλλειψη κεντρικού προγραμματισμού (1957: 157 – 1997:325)**
- **Στήριξη στον κρατικό προϋπολογισμό**

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

- Μεταρρυθμίσεις υπό το βάρος γενικευμένης κρίσης
- Σοβαρές αντιφάσεις στη διοίκηση-διαχείριση των δομών τους
- Λανθασμένες αποφάσεις στον χρηματοοικονομικό τομέα
- Έντονα κοινωνικά-οικονομικά φαινόμενα (εισφοροδιαφυγή)
- Απουσία σταθερού-μακροχρόνιου χρηματοδοτικού μηχανισμού

Ο Ο Σ Α (βιομηχανικά ανεπτυγμένες)

- **Μεταρρυθμίσεις κάτω από την πίεση αλλαγής δημογραφικών δεδομένων**

ΕΛΛΑΔΑ

- Το σύστημα απαιτούσε δομική παρέμβαση προ 20ετίας
- Η πραγματικότητα όμως ήταν αντιφατική
- Ενώ υπήρξε ανάγκη ριζοσπαστικής παρέμβασης
- Οι επικρατούσες συνθήκες δεν ήταν ώριμες

ΣΗΜΕΡΑ

- Δυσμενές περιβάλλον της εσωτερικής τους κρίσης
- Δυσμενές περιβάλλον της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης
- Σε συνθήκες χαμηλών επιτοκίων
- Έντονων διακυμάνσεων των κεφαλαιαγορών

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ

- **Εναλλακτική πηγή εσόδων**
- Σε καμιά περίπτωση δε θεωρείται απάντηση
- Στο τεράστιο χρηματοδοτικό έλλειμμα των ταμείων
- Ούτε μπορεί να λύσει το πρόβλημα του ασφαλιστικού